

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Enhet 8

DOM
2011-07-15
meddelad i
Huddinge

Mål nr B 4870-11

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Åklagare

Kammaråklagare Henrik Attorps
Södertörns åklagarkammare i Stockholm

Målsägande

Målsägande A

Målsägandebiträde:
Gabriella Södergård
Dromberg Advokat AB
Götgatan 58
118 26 Stockholm

Tilltalad

MIKAEL Åke Andersson, 870129-0010
Frihetsberövande: Häktad
Kattfotsvägen 3
646 91 Gnesta

Offentlig försvarare:
Advokat Per Branting
Advokatfirman Bastling & Partners HB
Box 3518
103 69 Stockholm

DOMSLUT

Begångna brott

1. Våldtäkt mot barn
2. Barnpornografibrott

Lagrum

6 kap 4 § 1 st brottsbalken
16 kap 10a § 1 st 5 p brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 4 år

Postadress

141 84 Huddinge

Besöksadress

Björnkullavägen 5 A

Telefon

08-561 660 00

Telefax

08-711 05 80

E-post: sodertorns.tingsratt@dom.se

www.sodertornstingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag - fredag

08:30 - 16:00

Skadestånd

Mikael Andersson ska utge skadestånd till Målsägande A med 145 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 augusti 2010 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. Barnpornografiskt material som påträffats i beslag tagna datorer förklaras förverkade.
2. I beslag tagna datorer förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten i Stockholms län; Norrorts polismästardistrikt enhet 5KU/U Barngrupp, beslagsliggare nr 2011-0201-BG10044 p. 4-6).
3. Yrkandet om förverkande av i beslag tagen dator ogillas. Beslaget hävs (Polismyndigheten i Stockholms län; Norrorts polismästardistrikt enhet 5KU/U Barngrupp, beslagsliggare nr 2011-0201-BG15891 p. 1).

Häktning m.m.

Mikael Andersson ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå dels beträffande bilaga 1 till denna dom, dels beträffande de uppgifter om målsägande A:s och vittnet B:s identitet som förebringats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar, innefattande identitetsuppgifter och uppgifter som kan leda till att identiteten klarläggs i vid förhandlingen förebringande handlingar samt i bild- och ljudupptagningar från förhandlingen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Per Branting tillerkänns ersättning av allmänna medel med 86 025 kr. Av beloppet avser 52 470 kr arbete, 14 980 kr tidsspillan, 1 370 kr utlägg och 17 205 kr mervärdesskatt.
  2. Gabriella Södergård tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 63 844 kr. Av beloppet avser 34 980 kr arbete, 14 445 kr tidsspillan, 1 650 kr utlägg och 12 769 kr mervärdesskatt.
  3. Kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Enhet 8

DOM
2011-07-15
meddelad i
Huddinge

Mål nr B 4870-11

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Åklagare

Kammaråklagare Henrik Attorps
Södertörns åklagarkammare i Stockholm

Målsägande

Målsägande A

Målsägandebitråde:
Gabriella Södergård
Dromberg Advokat AB
Götgatan 58
118 26 Stockholm

Tilltalad

ANGELIKA Elisabeth Kullström, 940604-1245
Skyttevägen 34 Lgh 1003
134 37 Gustavsberg

Offentlig försvarare:
Advokat Hanna Lindblom
Advokatfirman Althin
Skeppsbron 28, 3 tr
111 30 Stockholm

DOMSLUT

Åtalet ogillas.

Skadestånd

Målsägande A:s skadeståndsyrkande ogillas.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå dels beträffande bilaga 1 till denna dom, dels beträffande de uppgifter om målsägande A:s och vittnet B:s identitet som förebringats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar, innefattande identitetsuppgifter och uppgifter som kan leda till att identiteten klarläggs i vid förhandlingen förebringande handlingar samt i bild- och ljudupptagningar från förhandlingen.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
141 84 Huddinge	Björnkullavägen 5 A	08-561 660 00	08-711 05 80	måndag - fredag
		E-post: sodertorns.tingsratt@dom.se		08:30 - 16:00
		www.sodertornstingsratt.domstol.se		

Ersättning

1. Hanna Lindblom tillerkänns ersättning av allmänna medel med 59 222 kr. Av beloppet avser 38 478 kr arbete, 8 025 kr tidsspillan, 875 kr utlägg och 11 844 kr mervärdesskatt.
  2. Ersättning till målsägandebiträdet Gabriella Södergård, se sid. 2.
  3. Kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

BAKGRUND, YRKANDEN OCH DOMSKÄL

SKULD, RUBRICERING, SKADESTÅND OCH FÖRVERKANDE

Bakgrund och händelseförloppet i stort

Målsäganden kallas i denna dom för A och hennes mor för B. A:s och B:s riktiga namn framgår av den sekretessbelagda bilagan 1 till denna dom.

Mikael Andersson och Angelika Kullström blev ett par i mars 2010. De var då 23 respektive 15 år gamla (Angelika Kullström fyllde 16 år den 4 juni 2010). Enligt deras samstämmiga uppgifter kom de överens om att förhållandet skulle vara ”öppet”, vilket betydde att sexuella kontakter med andra personer skulle accepteras.

Mikael Andersson har berättat att han vid denna tid brukade ägna sig åt att kontakta olika flickor genom Internet för att prata sex (”sexchatta”). Under juni månad 2010 fick han kontakt med A, som vid den tiden nyligen fyllt 14 år, genom chattsidan kamrat.com. Efter att ha chattat på den sidan och andra liknande sidor under några veckor samt pratat i telefon träffades de två i Stockholms city. De hade vid detta första möte samlag på en offentlig toalett i PK-huset. Därefter hade de fortsatt kontakt och de träffades vid ytterligare tre tillfällen. Vid samtliga dessa möten hade de sex och vid det sista tillfället – i Mikael Anderssons bostad – deltog även Angelika Kullström i sexakten. Händelserna beskrivs i åklagarens gärningspåstående (se nedan).

Under hösten 2010 kom A:s mor att fatta misstankar om att något inte stod rätt till med A. Efter att hon kommit över A:s mobiltelefon och därefter ställt frågor till A, uppdagades A:s sexuella umgänge med Mikael Andersson. En förundersökning inleddes och sedermera kom Mikael Andersson att frihetsberövas, misstänkt för våldtäkt mot barn. I samband med att polisen undersökte de datorer som Mikael

Andersson disponerat fann man barnpornografiskt material i form av bilder och filmer.

Åklagaren har väckt åtal mot Mikael Andersson för våldtäkt mot barn och grovt barnpornografibrott och mot Angelika Kullström för sexuellt utnyttjande av barn.

**Våldtäkt mot barn (Mikael Andersson) och sexuellt utnyttjande av barn
(Angelika Kullström)**

Gärningsbeskrivning

Mikael Andersson har den 26 juni 2010 kontaktat Målsäganden A, som vid tiden var 14 år gammal, på internet. Andersson har därefter under sommaren 2010 inom Stockholms och Botkyrka kommun vid fyra tillfällen träffat målsäganden A och då med målsäganden genomfört samlag och sexuella handlingar som med kränkningens art och omständigheter i övrigt är jämförliga med samlag .

Sålunda har Mikael Andersson

- a) någon gång under perioden på en toalett i PK-huset på Hamngatan 14 i Stockholm city genomfört vaginalt samlag med målsäganden A.
- b) någon gång därefter under samma period på en toalett i PK-huset på Hamngatan 14 i Stockholm city genomfört vaginalt samlag med målsäganden A.
- c) någon gång därefter under samma period i Anderssons lägenhet på Nedre Norsborg 1 inom Botkyrka kommun genomfört vaginalt samlag med målsäganden A.
- d) tillsammans och i samförstånd med Angelika Kullström någon gång därefter under samma period i Anderssons lägenhet på Nedre Norsborg 1 inom Botkyrka kommun genomfört samlag och sexuella handlingar som med kränkningens art och omständigheter i övrigt är jämförliga med samlag med målsäganden A.

Mikael Andersson har därvid fört in minst ett finger i målsäganden A:s vagina, slickat målsäganden A i underlivet, genomfört vaginalt samlag med målsäganden A, förmått målsäganden A att suga på hans penis, förmått målsäganden A att föra upp handen i Angelika Kullströms vagina samt genomfört ett vaginalt samlag med målsäganden A.

Angelika Kullström har därvid slickat målsäganden A i underlivet, fört in minst ett finger i målsäganden A:s vagina, förmått målsäganden A att föra in ett finger i Angelika Kullströms underliv samt förmått målsäganden A att föra upp handen i

Angelika Kullströms vagina. Avseende Angelika Kullström är brottet med hänsyn till samtliga omständigheter att bedöma som sexuellt utnyttjande av barn.

Lagrum

6 kap 4 § och 5 § brottsbalken

Skadestånd

Målsäganden A – som biträtt åtalet och åberopat samma bevisning som åklagaren – har yrkat att Mikael Andersson ska förpliktas att till henne betala skadestånd med 145 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2010 till dess betalning sker. I det yrkade beloppet ingår 125 000 kr avseende ersättning för kränkning och 20 000 kr avseende ersättning för sveda och värk. Av det yrkade beloppet ska 55 000 kr – 50 000 kr för kränkning och 5 000 kr för sveda och värk – betalas solidariskt med Angelika Kullström.

Målsägandena A – som även biträtt åtalet mot Angelika Kullström – har vidare yrkat att Angelika Kullström ska förpliktas att solidariskt med Mikael Andersson till henne betala skadestånd med 55 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2010 till dess betalning sker. Av yrkat belopp avser 50 000 kr ersättning för kränkning och 5 000 kr ersättning för sveda och värk.

Inställningar

Mikael Andersson har erkänt att han och A har haft frivilligt sexuellt umgänge på i huvudsak det sätt som åklagaren påstått i gärningsbeskrivningen; han har dock – beträffande punkten d) i gärningsbeskrivningen – förnekat att han förmått A att genomföra några sexuella handlingar, utan dessa har varit helt frivilliga från A:s sida. Mikael Andersson har under alla förhållanden bestritt ansvar för brott. När det gäller tillfället under punkten a) i gärningsbeskrivningen har han som förstahands-

grund för sin inställning anfört att han varken insåg eller hade skäligen anledning att anta att A var under 15 år (6 kap. 13 § brottsbalken). Därutöver har han beträffande samtliga tillfällen som ansvarsbefriande grund anfört att gärningarna är straffria eftersom det är uppenbart att dessa med hänsyn till omständigheterna inte inneburit något övergrepp mot A (6 kap. 14 § brottsbalken). Han har i sista hand anfört att gärningarna i vart fall bör rubriceras som sexuellt utnyttjande av barn och inte som våldtäkt mot barn.

Mikael Andersson har, i enlighet med sin inställning i skuldfrågorna, bestritt skadeståndsyrkandet. För det fall han skulle dömas för brott har han överlämnat till rätten att bedöma skäligheten av yrkade belopp.

Angelika Kullström har erkänt att hon och A har haft frivilligt sexuellt umgänge på i huvudsak det sätt som framgår av gärningsbeskrivningen. Hon har bestritt ansvar för brott. Som grund för sin inställning har hon anfört i första hand att hon varken insåg eller hade skäligen anledning att anta att A var under 15 år. Därutöver har hon gjort gällande att gärningen är straffria eftersom det är uppenbart att den, med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan henne och A samt till omständigheterna i övrigt, inte inneburit något övergrepp mot A (6 kap. 14 § brottsbalken).

Angelika Kullström har, i enlighet med sin inställning i skuldfrågan, bestritt skadeståndsyrkandet. För det fall hon skulle dömas för brott har hon överlämnat till rätten att bedöma skäligheten av yrkade belopp.

Bevisning

Åklagaren har som muntlig bevisning åberopat förhör med Mikael Andersson och Angelika Kullström, uppspelning av videoförhör med målsäganden A samt vittnesförhör med Tobias Lind och vittnet B.

Som skriftlig bevisning har följande handlingar åberopats (om inte annat anges avses sidor i förundersökningsprotokollet).

- Fotografier utvisande Anderssons lägenhet (s. 37-42 och 205)
- Fotografier utvisande toaletten i källaren på PK-huset i Stockholm city (s. 215-218)
- Målsäganden A:s profilsida på kamrat.com (s. 50)
- Utskrift av chattlogg den 26 juni 2010 mellan målsäganden A och Andersson på kamrat.com (s. 51-53)
- Utskrifter av exempel på chattloggar under tiden juni 2010-april 2011 mellan Andersson och andra personer (s. 54-70).

Tingsrättens överväganden, bedömningar och slutsatser

Vad är bevisat?

Det är genom målsäganden A:s, Mikael Anderssons och Angelika Kullströms uppgifter i förening med den övriga utredningen, i form av bl.a. utskrift från chattloggar, utrett att Mikael Andersson den 26 juni 2010 kontaktade A genom Internet, att han därefter under sommaren 2010 träffade A vid fyra tillfällen och att de då hade samlag och genomförde andra sexuella handlingar tillsammans.

När det gäller händelserna under punkterna a)–c) i gärningsbeskrivningen är det genom A:s och Mikael Anderssons uppgifter utrett att det varit fråga om vaginala samlag på tid och plats som anges i gärningsbeskrivningen.

Beträffande punkt d) i gärningsbeskrivningen är det till en början genom A:s, Mikael Anderssons och Angelika Kullströms uppgifter sammantagna utrett att Mikael Andersson fört in minst ett finger i A:s vagina, slickat A i underlivet, genomfört vaginalt samlag med A, förmått A att suga på hans penis, förmått A att

föra upp handen i Angelika Kullströms vagina samt genomfört ett vaginalt samlag med A.

Mikael Andersson har uppgett att han inte ”förmått” A att genomföra några sexuella handlingar, utan att hon genomfört dessa helt frivilligt. Han har dock medgett att det var han som kom med förslag till olika sexuella handlingar och beträffande den s.k. fistingen, tillsammans med Angelika Kullström, förde frågan på tal. Enligt tingsrätten är omständigheterna kring det sexuella umgänget sådana – främst med beaktande av att A endast var 14 år gammal och Mikael Andersson 23 år samt att umgänget ägde rum i Mikael Anderssons bostad – att Mikael Andersson får anses ha förmått A att genomföra de aktuella sexuella handlingarna.

Det är beträffande händelsen i punkt d) – genom ovan nämnda muntliga berättelser – vidare bevisat att Angelika Kullström slickat A i underlivet, fört in minst ett finger i A:s vagina, förmått A att föra in ett finger i hennes underliv samt slutligen förmått A att föra upp handen i hennes vagina.

Sammanfattningsvis är det händelseförlopp som anges i åklagarens gärningsbeskrivning i dess helhet styrkt.

När fick Mikael Andersson kännedom om A:s ålder?

När det gäller tillfället under punkten a) i gärningsbeskrivningen har Mikael Andersson anfört att han varken insåg eller hade skälig anledning att anta att A var under 15 år (6 kap. 13 § brottsbalken). Det finns flera omständigheter som starkt talar emot hans uppgifter i den delen. För det första framgick det på A:s profilsida på kamrat.com att hon var 14 år gammal. Enligt Tobias Lind, som arbetar på kamrat.com, fanns den informationen där sommaren 2010. Han har vidare berättat att man – om man vill chatta med en person på kamrat.com – måste gå in via den personens profilsida. Redan i ljuset av dessa omständigheter framstår det som klart

osannolikt att Mikael Andersson – som sett A:s bild på profilsidan – inte skulle ha sett uppgiften om hennes ålder, som angavs precis till höger om bilden. Till det kommer att frågan om ålder och ålderskillnaden mellan A och Mikael Andersson berördes i deras chatt redan den 26 juni 2010, vilket betyder att Mikael Andersson reflekterat över hennes låga ålder. Därutöver har A i polisförhör uppgett att hon, innan de hade samlag första gången, dessutom sagt till Mikael Andersson att hon var 14 år (s. 106-107 i förundersökningsprotokollet). Tingsrätten kan slutligen konstatera att det förhållandet att A var 14 år uppenbarligen inte hindrat Mikael Andersson från att ha samlag med A vid tre senare tillfällen.

Enligt tingsrätten är omständigheterna sammantagna sådana att det är tillförlitligen bevisat att Mikael Andersson innan det första samlaget kände till att A var endast 14 år gammal.

Den rättsliga regleringen beträffande vårdtäkt mot barn m m

Enligt 6 kap. 4 § brottsbalken ska den som har samlag med ett barn under femton år eller som med ett sådant barn genomför en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag, dömas för våldtäkt mot barn till fängelse i lägst två och högst sex år.

I 5 § samma kapitel föreskrivs bl.a. att om ett brott som avses i 4 § första stycket med hänsyn till omständigheterna vid brottet är att anse som mindre allvarligt, döms för sexuellt utnyttjande av barn till fängelse i högst fyra år.

Slutligen anges i 14 § samma kapitel bl.a. att den som begått en gärning enligt 5 § mot ett barn under femton år, inte ska dömas till ansvar om det är uppenbart att gärningen inte inneburit något övergrepp mot barnet med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet samt omständigheterna i övrigt.

Den nu gällande lagstiftningen om sexualbrott mot barn syftar till att skydda barn mot sexuella övergrepp och bygger på grundtanken att ett barn inte kan samtycka till sexuella handlingar, till exempel ett samlag. Som huvudregel gäller därför att den som har samlag med ett barn under femton år eller genomför en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag med ett sådant barn, ska dömas för våldtäkt mot barn.

Lagstiftaren har dock ansett att det finns situationer där barn under femton år haft sexuellt umgänge med en straffmyndig person, men där förhållandena är sådana att gärningen inte bör bedömas som våldtäkt mot barn. Därför finns de ovan nämnda bestämmelserna i 5 och 14 §§.

I den juridiska litteraturen anges följande när det gäller gränsdragningen mellan 6 kap. 4 § och 5 § brottsbalken (Nils-Olof Berggren m.fl. Brottsbalken. En kommentar på nätet).

”Vid bedömningen av om en gärning som utgör våldtäkt mot barn, enligt 4 § första stycket, ska anses vara mindre allvarlig och i stället rubriceras sexuellt utnyttjande av barn, ska hänsyn tas till samtliga omständigheter som förelåg vid brottets begående. Bestämmelsen i 5 § avses att tillämpas restriktivt.

I propositionen till lagstiftningen har angivits som ett typexempel att två barn, varav den ena personen är strax under 15 år, och den andra är äldre, frivilligt har samlag med varandra. En förutsättning är att offret för brott, med hänsyn till sin utveckling och omständigheterna i övrigt, kunnat bedöma situationen och kunnat ta ställning till den. Att tillämpa 5 § och döma för sexuellt utnyttjande av barn, i stället för våldtäkt mot barn, torde inte kunna ske om barnet är betydligt yngre.

En gärning som bygger på frivillighet och ömsesidighet och där barnet närmar sig åldern för sexuellt självbestämmande kommer härigenom att inte bedömas som våldtäkt mot barn utan i stället som sexuellt utnyttjande av barn. Det är aldrig tillåtet att ha samlag med någon som inte fyllt 15 år men det har inte ansetts rimligt att tillämpa 4 § i de fall att barnet utvecklat sin sexualitet och har en fullständig frivillig sexuell relation till någon som är äldre. Det krävs inte att gärningsmannens ålder ligger nära offrets utan 5 § kan tillämpas även om gärningsmannen är betydligt äldre. Sådana gärningar har inte ett straffvärde som når upp till minimistraffet fängelse i två år som föreskrivits för våldtäkt mot barn.”

Högsta domstolen har i två domar, NJA 2006 s. 79 I och II prövat frågan om samlag med barn utgjorde våldtäkt mot barn eller sexuellt utnyttjande av barn. I det första fallet – där flickan var 13 år och 10 månader gammal – nämnde domstolen uttryckligen att mannen och flickan blivit kära i varandra och att vad som kallades den sexuella samvaron planerats av dem båda i samråd. Flickans ålder och mognad ansågs inte i sig utgöra tillräckligt hinder för att beakta frågan om frivillighet. Mannen dömdes för sexuellt utnyttjande av underårig. I den andra fallet var flickan 14 år och 10 månader gammal. Utgångspunkten för bedömningen var i detta fall att gärningsmannen uppfattat samlaget som frivilligt från målsägandens sida. Det att kort tid återstod tills hon skulle fylla femtonår beaktades. Även i detta fall bedömdes brottet som sexuellt utnyttjande av barn. Det kan konstateras att HD i båda domarna har utgått från den restriktivitet som förordas i motiven för att tillämpa 5 § i stället för att döma för våldtäkt mot barn när någon har samlag med ett barn som ännu inte fyllt 15 år.

När det gäller 14 § anges följande i den juridiska litteraturen (ovan angivet verk).

”Avsikten är att bestämmelsen skall tillämpas mycket restriktivt. Den ger en möjlighet att undvika vad som kan te sig som orimliga konsekvenser av kriminaliseringen. Ett exempel är att en 16-åring och en 14-åring som har en nära och god relation till varandra deltar i en ömsesidig och helt frivillig sexuell handling eller att 14-åringen poserar sexuellt för 16-åringen. För att ett övergrepp inte skall anses ha skett torde krävas att det yngre barnet är mycket nära att fylla 15 år och således att uppnå sexuell självbestämmanderätt. Han eller hon måste ha deltagit helt frivilligt utan att någon form av tvång eller otillbörlig påverkan har förekommit. Hyser barnet motvilja mot handlingen kan bestämmelsen inte tillämpas. Gärningsmannen bör vara endast obetydligt äldre och ha kommit endast obetydligt längre i sin mognad. Hänsyn tas till samtliga omständigheter men särskilt parternas relation till varandra och situationen som den sexuella handlingen företogs i.”

I rättsfallet NJA 2007 s. 201 tillämpades 14 §. Gärningsmannen var strax över 17 år är gammal och målsäganden var strax över 14,5 år vid tidpunkten för den sexuella handlingen. Pojken dömdes inte till ansvar för sexuellt utnyttjande av barn. Påtryckning eller annan otillbörlig påverkan hade inte förekommit. Den sexuella handlingen beskrevs som ömsesidig och helt frivillig från bådassida. Pojken och flickan

hade tidigare umgåtts med varandra och tillsammans med andra kamrater. Den närmaste tiden efter samlaget visade inte heller att samlaget inneburit något övergrepp mot flickan. Ett vänskapsförhållande, snarare än kärleksförhållande, kan således innebära att det är uppenbart att något övergrepp inte förekommit. Skillnaden mellan dem i ålder och utveckling ansågs inte vara så stor att 14 § inte kunde tillämpas i detta fall, efter att en viss schablonisering i bedömningen tillåtit. Ju närmare 15-årsgränsen den yngre är, desto större åldersskillnad är det rimligt att godta, jämfört med om den yngre just fyllt 14 år.

Ska Mikael Andersson dömas för våldtäkt mot barn?

Det är uppenbart att de gärningar som Mikael Andersson gjort sig skyldig till – och som anges under punkterna a)–d) i gärningsbeskrivningen – i och för sig uppfyller rekvisiten för brottet våldtäkt mot barn. Mikael Andersson har gjort gällande att samlagen mellan honom och A byggts på samtycke, fullständig frivillighet och präglats av ömsesidighet. Enligt hans uppfattning bör gärningarna därför i första hand anses straffria med tillämpning av 6 kap. 14 § brottsbalken och i andra hand bedömas som sexuellt utnyttjande av barn enligt 5 § samma kapitel.

Som framgått ovan är utgångspunkten i ett fall som detta att gärningarna ska bedömas som våldtäkt mot barn. Avgörande för om gärningen ska bedömas som mindre allvarlig och därmed rubriceras som sexuellt utnyttjande av barn – eller till och med anses straffri med tillämpning av 6 kap. 14 § brottsbalken – är omständigheterna vid brottet.

Den fråga tingsrätten har att ta ställning till är i praktiken om de sexuella handlingar som Mikael Andersson och A genomfört – med hänsyn tagen till A:s ålder – byggts på fullständig frivillighet och präglats av ömsesidighet i sådan utsträckning att det finns anledning att inte bedöma gärningarna som våldtäkt mot barn.

Mikael Andersson har berättat bl.a. att han efter den inledande chatten och fortsatta kontakter via Internet och per telefon med A fick känslor för henne och att det var anledningen till att de hade samlag med varandra. Enligt honom fick de mycket bra kontakt och kunde prata om allt möjligt. Han har vid huvudförhandlingen förklarat att situationen var något problematisk eftersom han samtidigt hade ett förhållande med Angelika Kullström; låt vara att det förhållandet var ”öppet”. Från hans perspektiv var samlagen helt frivilliga och ömsesidiga handlingar. Det var inte bara han utan även A som tog initiativ till att träffas och ha sex. Enligt tingsrätten finns det flera omständigheter som ger anledning att ifrågasätta Mikael Anderssons uppgifter om hans och A:s nära relation. Mer om detta nedan.

När det gäller A:s utveckling och mognad sommaren 2010 har annat inte framkommit än att hon framstår som en normal 14-årig flicka. Genom de förhör som genomförts med henne under förundersökningen står det klart att hennes mognadsnivå inte uppenbart överstiger vad som kan anses normalt för hennes ålder. Hon har uppnått en ålder där hennes egen vilja till sexuella handlingar, enligt Högsta domstolens praxis, kan beaktas. A har i de förhör som spelats in under förundersökningen berättat att hon gick med på att ha samlag med Mikael Andersson. Hon har dock även sagt att hon inte mådde bra vid denna tid och att därför ”sa okej till allt”. Hon har även sagt att hennes beteende var destruktivt och ett alternativ till att skära sig. Dessa uppgifter är rimliga och får starkt stöd av vad vittnet B berättat. I förhören med A har vidare framkommit att hon under sommaren 2010 hade haft sex för första gången och att hon var oerfaren på det området.

I förhören med Mikael Andersson och A och utredningen i övrigt har det framkommit flera omständigheter som enligt tingsrätten talar emot att sexuella handlingarna var fullständigt frivilliga och präglades av en sådan ömsidighet som en tillämpning av 5 § och – framför allt – 14 § förutsätter. Till att börja med var A, vilket hänger samman med hennes låga ålder, sexuellt oerfaren. Mikael Andersson var 23 år gammal och hade en relation med Angelika Kullström. Mikael Andersson

och A fick kontakt via Internet och han förde redan i den inledande chatten sex på tal. Dessa omständigheter talar enligt tingsrätten för att det för Mikael Andersson redan från början var sexuellt umgänge med A som stod i fokus och inte något annat.

I samma riktning talar omständigheten att A och Mikael Andersson träffades vid fyra tillfällen och att de hade samlag vid samtliga dessa. Något mer seriöst umgänge som inte slutat i sex, exempelvis i form av bio- eller restaurangbesök eller andra sociala aktiviteter som brukar förekomma i en relation som präglas av ömsesidighet, har de inte haft. Även detta talar enligt tingsrätten för att det var sex som stod i fokus när de träffades. Det får också – utan anlägga några moraliska aspekter på det – anses anmärkningsvärt att en sexuellt tämligen oerfaren 14-åring har samlag med en vuxen man på en offentlig toalett i Stockholms city första och andra gången de träffas.

Till det som nu sagts kommer att Mikael Andersson – i vart fall vid de två senaste tillfällena – inte använde kondom, utan i stället s.k. dagen-efterpiller som preventivmedel. Dessa piller hade Mikael Andersson i förväg köpt på Apoteket. Mikael Andersson har berättat att A var med på att de skulle ha samlag utan kondom; hon ville helt enkelt prova det. A har för sin del berättat att det var Mikael Andersson som inte ville använda kondom, vilket hon sade okej till. Enligt tingsrätten ger inte det sättet att skydda sig mot oönskad graviditet uttryck för att det sexuella umgänget präglas av ömsesidighet och frivillighet. I stället talar den omständigheten starkt för att det är Mikael Anderssons sexuella upplevelse som stått i centrum för deras sexuella samvaro.

Slutligen talar även sättet på vilket de sexuella handlingarna genomfördes vid det fjärde tillfället emot att samlagen varit ömsesidiga och helt frivilliga. Vid det tillfället kom Mikael Andersson, A och Angelika Kullström att genomföra en trekant där ett av inslagen var s.k. fisting. I en relation som präglas av ömsesidighet

och där det sexuella umgänget bygger på fullständig frivillighet borde en sådan handling rimligen föregås av en diskussion mellan samtliga inblandade. Så var inte fallet. I stället föll det sig så att man i Mikael Anderssons bostad genomförde en trekant. I vart fall beträffande det oralsex som A genomförde på Mikael Andersson och till den s.k. fistingen som genomfördes vid detta tillfälle var Mikael Andersson initiativtagare. Enligt tingsrätten måste utrymmet för en sexuellt oerfaren flicka som nyligen fyllt 14 år att i den situationen göra rationella och väl övervägda beslut bedömas som mycket litet, Det måste Mikael Andersson ha insett.

Sammanfattningsvis finns det således ett flertal omständigheter som starkt talar mot Mikael Anderssons uppgift om att de sexuella handlingar han och A genomfört byggts på fullständig frivillighet och ömsesidighet. Med hänsyn till att Mikael Andersson var en vuxen person, 23 år gammal, måste han ha insett att omständigheterna kring samlagen var sådana att det fanns tveksamheter kring frivilligheten i A:s handlande.

Vid en samlad bedömning av samtliga omständigheter vid brotten finner tingsrätten att det inte finns skäl att tillämpa 6 kap. 14 § brottsbalken. Det finns inte heller tillräckliga skäl att bedöma brottet som mindre allvarligt och i anledning därav tillämpa 6 kap. 5 § brottsbalken.

Mikael Andersson ska således dömas för fyra fall av våldtäkt mot barn.

Ska Angelika Kullström dömas för sexuellt utnyttjande av barn?

Det är uppenbart att den gärning som Angelika Kullström gjort sig skyldig till – och som anges under punkten d) i gärningsbeskrivningen – i och för sig uppfyller rekvisiten för brottet sexuellt utnyttjande av barn.

Angelika Kullström har som grund för sin inställning anført i första hand att hon varken insåg eller hade skälig anledning att anta att A var under 15 år (6 kap. 13 § brottsbalken). Därutöver har hon gjort gällande att gärningen är straffria eftersom det är uppenbart att den, med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan henne och A samt till omständigheterna i övrigt, inte inneburit något övergrepp mot A (6 kap. 14 § brottsbalken).

Tingsrätten kan konstatera att det inte finns någon utredning som ger stöd för slutsatsen att Angelika Kullström visste att A var 14 år gammal. Det är således inte bevisat att hon hade uppsåt i förhållande till A:s ålder.

Frågan är om Angelika Kullström hade skälig anledning att anta att A var under 15 år (6 kap. 13 § brottsbalken). I den juridiska litteraturen (ovan angivet verk) anges att den valda formuleringen får anses innefatta krav på en tämligen hög grad av oaktsamhet. Till ansvar ska inte dömas, om barnet hade en kroppsutveckling som normalt förekommer avsevärt över åldersgränsen och omständigheterna i övrigt inte gav gärningsmannen anledning att vara på sin vakt. Tanken är att i gränsfallen gärningsmannen inte ska kunna undgå ansvar genom att hänvisa till brist på kännedom om barnets verkliga ålder. Vid bestämmelsens tillkomst underströk Lagrådet att en bestämmelse av denna karaktär bör tillämpas med stor försiktighet. Även departementschefen framhöll angelägenheten av att regeln får en restriktiv tillämpning (NJA II 1962 s. 192).

Angelika Kullström har berättat att hon trodde att A var i hennes egen ålder eller något år yngre. Det skulle betyda att A, enligt hennes uppfattning, skulle kunnat vara just fyllda 15 år (hon hade själv precis fyllt 16 år). Det talar för att Angelika Kullström borde ha ställt frågor till A om hennes ålder innan de sexuella handlingarna inleddes. Samtidigt måste det beaktas att Angelika Kullström och A träffades genom Angelika Kullströms betydligt äldre pojkvän Mikael Andersson. Utifrån Angelika Kullströms perspektiv är det ett rimligt antagande att Mikael

Andersson skulle ha berättat för henne om att A var under 15 år, om så var fallet. Som anmärkts ovan är det inte visat i målet. Vidare måste beaktas att Angelika Kullström själv endast var 16 år och att hennes förmåga att göra nu aktuella bedömningar därmed, med hänsyn till utveckling och mognad, var något begränsade och inte kan jämföras med en vuxen persons. Det kan inte heller uteslutas att hon stått under viss psykisk påverkan av Mikael Andersson. Med dessa överväganden och med beaktande av att 6 kap. 13 § brottsbalken ska tillämpas med försiktighet anser tingsrätten att Angelika Kullström inte hade skälig anledning att anta att A var under 15 år. Åtalet mot henne ska därför ogillas.

Skadestånd

Eftersom åtalet mot Angelika Kullström ogillats ska skadeståndsyrkandet mot henne lämnas utan bifall.

Mot bakgrund av att Mikael Andersson döms för fyra fall av våldtäkt mot barn är han även skadeståndsskyldig gentemot A (angående betydelsen av att målsäganden givit intryck av att ha haft sexuellt umgänge frivilligt, se bl.a. NJA 2006 s. 71 I). Med hänsyn till omständigheterna kring brotten och med beaktande av gällande praxis på området finner tingsrätten att yrkat belopp för kränkning är skäligt. Beträffande yrkad ersättning för sveda och värk kan tingsrätten konstatera att det inte finns någon medicinsk utredning om personskada. Enligt praxis behövs dock inte någon sådan utredning vid denna slags allvarliga sexualbrott mot barn. Tingsrätten finner att den yrkade ersättningen är skälig.

Grovt barnpornografibrott (Mikael Andersson)***Gärningsbeskrivning***

Mikael Andersson har vid flera tillfällen uppsåtligen till sina datorer laddat ned, betraktat och därefter senast den 13 april 2011 i sin bostad på Nedre Norsborg 1 inom Botkyrka kommun innehaft 597 bilder och 32 filmer som skildrar barnpornografi. Brottet är grovt då 36 av bilderna samt 31 filmer avser barn som skildras på ett särskilt hänsynslöst sätt då barnen är särskilt unga samt utsätts för våld och tvång.

Lagrum

16 kap. 10 a § femte stycket brottsbalken

Särskilda yrkanden

1. Att det barnpornografiska material som påträffats i beslag tagna datorer ska förverkas enligt lagen (1994:1478) om förverkande av barnpornografi.
2. Att i beslag tagna datorer ska förverkas enligt 36 kap 2 § brottsbalken (Norrorts polismästardistrikt, 2011-0201- BG10044 p. 4-6 och 2011-0201-BG15891 p. 1).

Åklagaren har vid huvudförhandlingen yrkat att förverkandeyrkandet avseende en av datorerna ska ogillas och beslaget hävas, eftersom det inte funnits någon barnpornografi på den datorn (Norrorts polismästardistrikt, 2011-0201-BG15891 p. 1).

Inställning

Mikael Andersson har erkänt att laddat ned och betraktat barnpornografiskt material vid flera tillfällen, men har bestritt ansvar för brott. Han har som grund för sin inställning anfört att han omedelbart efter att han betraktat materialet försökt radera detta och därför saknat uppsåt till att inneha materialet. Han har under alla förhål-

landen gjort gällande att det inte är fråga om ett grovt barnpornografibrott, utan ett brott av normalgraden.

Mikael Andersson har medgett förverkandeyrkandet avseende barnpornografiskt material. När det gäller i beslag tagna datorer har han bestritt att en dator av fabrikatet Asus tas i beslag eftersom den tillhör hans styvfar; i stället för att datorn förverkas bör det barnpornografiska materialet raderas och beslaget av datorn hävas.

Bevisning

Åklagaren har som muntlig bevisning åberopat förhör med Mikael Andersson och vittnesförhör med Christa Akola.

Som skriftlig bevisning har han åberopat analysprotokoll avseende undersökningen av i beslag tagna datorer (s. 71-72 i förundersökningsprotokollet)

- Granskningsprotokoll avseende det aktuella materialet (s. 73 i förundersökningsprotokollet och s. 2 i tilläggsprotokoll)

- Förevisning av ett representativt urval ur det aktuella materialet, såväl bilder som filmer.

Utredningen

I samband med den brottsutredning som genomfördes mot Mikael Andersson med anledning av detta mål togs några datorer som han disponerat i beslag. En undersökning av dessa visade att tre av datorerna innehöll barnpornografiskt material i den omfattning och av det slag som anges i gärningsbeskrivningen. Av bilderna utgörs 321 stycken av tecknade s.k. mangabilder.

Mikael Andersson har vid huvudförhandlingen berättat bl.a. följande. Han är fascinerad av det makabra. Det tar sig uttryck i att han tittar på konstiga saker på Internet. Han har därför laddat ned barnpornografi vid cirka sju tillfällen. Vid dessa tillfällen har han använt några olika sökprogram. Själva sökningen gick till så att han matade in ordet ”pedo” i programmets sökfunktion och därefter lät han datorn ladda ned material till dess hårddiskar, vilket tog lite tid. När det var klart tittade han på delar av materialet och efter det raderade han det. Detta förfarande upprepades alltså omkring sju gånger. Det fanns inget sexuellt syfte med att titta på barnpornografin utan han blev bara äcklad. Han trodde att materialet försvunnit från datorerna och att det således inte fanns tillgängligt. Det är enligt hans uppfattning endast polisens specialprogram som kan hitta och återskapa materialet.

Tingsätten har – enligt vad Christa Akola berättat – tagit del av ett representativt urval av de beslagtagna bilderna och några av filmsekvenserna. Dessa visar barn i åldrarna från fem-sexsåldern upp till åren före puberteten, ibland i verkliga sexuella situationer med vuxna. Viss del av materialet har visat samlag och oralsex mellan vuxna och barn. En tämligen stor del av materialet har utgjorts av tecknade s.k. mangabilder av barn i sexuella situationer.

Tingsrättens överväganden, bedömningar och slutsatser

Ska Mikael Andersson fällas till ansvar för barnpornografibrott?

Utredningen har visat att Mikael Andersson laddat ned, betraktat och innehaft det barnpornografiska material som nämns i gärningsbeskrivningen. Att det är fråga om barnpornografi står klart efter vad tingsrätten kunnat iaktta av det representativa urval som presenterats samt genom vad Christa Akola berättat. Det är även genom den samlade utredningen klarlagt att en så stor andel av materialet som åklagaren påstått är s.k. grov barnpornografi. När det gäller materialets karaktär i övrigt kan tingsrätten konstatera att även tecknade mangabilder kan utgöra barnpornografi (se

Svea hovrätts dom den 28 januari 2011 i mål nr B 6389-19). Tingsrätten gör bedömningen att de mangabilder som förevisats rätten är av sådant slag att de är barnpornografiska och att det därför är straffbart att inneha även dessa.

Tingsrätten finner att Mikael Andersson redan genom åtgärderna att ladda ned materialet till de datorer han disponerat och från deras hårddiskar betrakta detta uppsåtligen har innehaft materialet på sådant sätt att han gjort sig skyldig till barnpornografibrott.

Mikael Andersson har uppgett att han omedelbart efter att ha betraktat bilder och filmer har raderat dessa. Hans uppgifter i den delen är inte motbevisade och får därmed godtas. Nästa fråga att ta ställning till för tingsrätten blir därför om Mikael Andersson kan fällas till ansvar för innehav av barnpornografiskt material även för den tid när han raderat materialet, men det varit möjligt att återskapa detta med specialprogram. Tingsrätten kan här konstatera att det, eftersom de raderade filerna faktiskt har kunnat återskapas, i objektivt hänseende föreligger innehav av materialet (se rättsfallet RH 2007:21). Mikael Andersson har invänt att han inte haft uppsåt till att inneha det materiel som han således raderat. Av hans egna uppgifter framgår dock dels att han avsiktligt och i direkt syfte att betrakta barnpornografi laddat ned materialet till datorernas hårddiskar, dels att han visste att det finns specialprogram som bl.a. Polisen har tillgång till, med vilka det är möjligt att återskapa raderade filer. Tingsrätten kan här konstatera att det torde vara allmänt känt att det inte endast är Polisen som har tillgång till detta slags programvara. Mot den bakgrunden finner tingsrätten efter en samlad bedömning att Mikael Andersson får anses ha haft uppsåt även för innehav av barnpornografin även för tiden efter att han raderat materialet och fram till den 13 april 2011. Åtalet är således i dess helhet styrkt.

Mikael Andersson ska alltså fällas till ansvar för ett barnpornografibrott.

Bör brottet bedömas som grovt barnpornografibrott?

Enligt 16 kap. 10 a § femte stycket brottsbalken ska vid bedömning av om brottet är grovt särskilt beaktas om det har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt.

Åklagaren har gjort gällande att brottet är grovt eftersom 36 av bilderna samt 31 filmer avser barn som skildras på ett särskilt hänsynslöst sätt då barnen är särskilt unga samt utsätts för våld och tvång. Som åklagaren påpekat ska givetvis, vid avgörande av rubriceringsfrågan, en bedömning av samtliga omständigheter vid brottet göras.

Av förarbetena vill tingsrätten särskilt lyfta fram följande. I den proposition (prop. 1997/98:43) som ligger till grund för lagstiftningen anges bl.a. att samtliga gärningsformer av barnpornografibrottet skulle kunna anses som grova. I propositionen uttalas bl. a. att även om ett rent innehav sällan torde ha ett straffvärde som motiverar att gärningen bedöms som grov kan man tänka sig situationer där exempelvis en mellanhand gjort sig skyldig till innehav som varit ett led i en verksamhet som syftat till smuggling eller överlåtelse av ett större parti barnpornografiskt material. Andra faktorer som, enligt vad som sägs i propositionen, kan motivera att brottet bedöms som grovt är t.ex. att en viss befattning avsett en betydande mängd barnpornografiskt material eller företagits yrkesmässigt eller i rent vinstsyfte. Vidare framhålls att för grovt brott kan dömas också framställning eller hantering av en enskild film om filmen i fråga visar ett barn som utsätts för särskilt hänsynslös behandling under förutsättning att filmen kan antas vara en dokumentation av ett verkligt övergrepp. Det framhålls att de kriterier som anges i lagrummet endast är exemplifieringar som inte ska uppfattas som uttömmande. Det är således inte uteslutet att ett brott bedöms som grovt även

om ingen av de uppräknade omständigheterna föreligger. Å andra sidan är det inte nödvändigt att döma för grovt brott i de angivna fallen (a. prop. s. 97).

Ur hovrättspraxis kan följande avgöranden nämnas. Svea hovrätt har bedömt innehav av 5 490 bilder och 36 filmer som ett brott av normalgraden (RH 2001:30). I ett annat avgörande har Svea hovrätt bedömt ett innehav av 15 200 bilder och 46 videosekvenser, varav i vart fall 950 bilder och 9 filmsekvenser skildrar barn som utsätts för särskilt hänsynslös behandling, som grovt brott (Svea hovrätts dom den 1 oktober 2009 i mål nr B 1033-09), Hovrätten för Västra Sverige har bedömt ett innehav av 39 997 bilder och 1 172 filmsekvenser, varav 207 bilder och 48 videosekvenser där barn utsätts för särskilt hänsynslös behandling, som grovt brott (Hovrätten för Västra Sveriges dom den 22 oktober 2009 i mål nr 1601-09).

Tingsrätten gör följande bedömning.

Det barnpornografiska material som tingsrätten tagit del av visar, liksom allt sådant material, barn som utsätts för en hänsynslös behandling. I materialet ingår bilder som visar verkliga sexuella handlingar och därmed en dokumentation av begångna sexualbrott. Det är således den sorts barnpornografi som det är mest angeläget att bekämpa.

När det gäller omständigheterna kring det brott Mikael Andersson ska dömas för kan tingsrätten konstatera att, även om materialet således innehåller bilder och filmer som visar barn som utsätts för mycket hänsynslös behandling, så är omständigheterna kring innehavet – den samlade mängden material, omständigheterna kring nedladdningen, betraktandet och med hänsyn till att materialet vid varje tillfälle omedelbart raderats och därmed inte varit åtkomligt utan speciell programvara – inte så försvårande att det finns tillräckliga skäl att bedöma innehavet som grovt brott.

Mikael Andersson ska således fällas till ansvar för ett barnpornografibrott av normalgraden.

Förverkande och beslag

Det barnpornografiska materialet och de datorer där detta material återfunnits ska förverkas med stöd av de lagrum åklagaren åberopat.

Förverkandeyrkat avseende den dator där det inte funnits något barnpornografiskt material ska – som åklagaren yrkat – lämnas utan bifall.

PÅFÖLJD

Mikael Andersson är 24 år gammal och är tidigare ostraffad.

Mikael Andersson har berättat att han lever ett tämligen normalt och välordnat liv; han har en egen bostad och ett arbete. I ett yttrande enligt lagen om särskild personutredning i brottmål m m gör frivården bedömningen att brottens karaktär talar för att Mikael Andersson har ett behov av övervakning. Av yttrandet framgår dock också att han inte känner något behov av att gå frivårdens program Relation och samlevnad, vilket medför att förutsättningar för att fylla en skyddstillsyn med ett meningsfullt brottspreventivt innehåll för närvarande saknas. Frivården har bedömt Mikael Andersson som lämplig att utföra samhällstjänst. Mikael Andersson har vid huvudförhandlingen tillagt att han under häktetiden känt sig deprimerad och funderat på att ta sitt liv.

Mikael Andersson ska dömas för fyra fall av våldtäkt mot barn samt barnpornografibrott. Den samlade brottslighetens straffvärde uppgår enligt tingsrätten till omkring fyra års fängelse. Mot bakgrund av det höga straffvärdet kan någon annan påföljd än fängelse inte komma i fråga.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

DOM
2011-07-15

B 4870-11

Enhet 8

HÄKTNING

Mikael Andersson ska – på grund av bestämmelserna om obligatorisk häktning och särskilt recidivfara – vara kvar i häkte till dess domen mot honom vunnit laga kraft i ansvarsdelen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv400)

Överklagande – ställt till Svea hovrätt – senast 2011-08-05.

Peter Grym

Avräkningsunderlag, se tingsrättens akt.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens dom-

skäl enligt klagandens mening är oriktiga,

5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT AVRÄKNINGSUNDERLAG

Enhet 8

2011-07-15

Huddinge

Mål nr B 4870-11

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Enhet 8

INKOM: 2011-07-15

MÅLNR: B 4870-11

AKTBIL: 38

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 870129-0010	Datum för dom/beslut 2011-07-15
Efternamn Andersson	Förnamn MIKAEL Åke

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

Datum	Datum
2011-06-13	

Särskild anteckning

- Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till kriminalvården m.fl. myndigheter

- Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

MAK L. IRENER GRIMM

Underskrift

Postadress

141 84 Huddinge

Besöksadress

Björnkullavägen 5 A

Telefon

08-561 660 00

Telefax

08-711 05 80

E-post: sodertorns.tingsratt@dom.se

www.sodertornstingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag - fredag

08:30 - 16:00